

Aktiviteter til dansk

Bevægelse i undervisningen i indskolingen



IDEKASSEN

Rø, trivsel og højere faglighed

Al kopiering, analogt og digitalt, af dette materiale eller dele deraf er tilladt i henhold til undervisningsinstitutionens aftale med Copydan Tekst & Node. Kopiering, der går ud over begrænsningsreglerne i aftalen med Copydan Tekst & Node, kan alene finde sted efter forudgående aftale med licensgiver. Idekassen udvikler selv tekst og illustrationer til materialet samt fremstiller/køber billeder. © Idekassen ApS

Aktiviteter til dansk 0.-3. klasse

Bevægelse i undervisningen med fokus på faglige mål kan være en kærkommen variation i den ellers boglig orienterede læring og fordybelse. Bevægelse er sundt, sjovt, socialt udviklende og giver overskud til en længere skoledag, hvor hovedet også skal kunne modtage undervisning hen på eftermiddagen.

Vokalstafet

Træning: Vokaler og konsonanter

Årgang: 0. - 3. klasse - Eleverne arbejder sammen i grupper af 5 personer.

Materialer: Bogstavkort (et sæt pr. gruppe), kegler, papir og blyant

Eleverne deles i grupper på fire til fem personer.

Hver gruppe har en base i den ene ende af banen eller lokalet. Hver gruppes base markeres med en kegle. I modsatte ende har hver gruppe en kegle med deres bogstavkort.

Læreren læser et ord op og første elev i hver gruppe skal løbe ned til keglen og vælge de vokaler der er i ordet. Bogstaverne tages med tilbage til gruppen, som i mellemtiden har udført en øvelse, alt efter hvor mange konsonanter de mener der er i ordet.

Antal konsonanter i ordets giver følgende øvelser til holdet:

- 1 konsonant = Hop på stedet
- 2 konsonanter = mavebøjninger
- 3 konsonanter = sprællemænd
- 4 ...osv. (find selv på flere)

Når første elev kommer tilbage med bogstaverne, lægges de op foran gruppen, og gruppen tjekker om det er de rigtige bogstaver. Hvis ikke det er rigtigt, kan næste elev sendes af sted efter det rigtige bogstav/eller et ekstra bogstav, mens gruppen gentager øvelsen.

Det rigtige ord skrives ned på papir før næste omgang.

Udvikling:

- Sværere ord
- Længere afstand
- Læs ordet bagfra

120 ords løb

Træner: Læse og stave

Årgang: 0. - 3. klasse - Eleverne arbejder alene eller i par

Materialer: Gadekridt og ordkort

Med gadekridt skrives alfabetets bogstaver rundt omkring i skolegården.

Eleverne trækker et ordkort med et af de 120 ord. De skal derefter få løbe rundt og stave ordet ved at træde/hoppe på de rigtige bogstaver.

Udvikling:

- Sværere ord
- Stave uden at se ordkortet, makker læser op.

Bogstavbasket

Træner: Konsanater og vokaler

Årgang: 0. - 3. klasse - Eleverne arbejder alene

Materialer: Bogstavkort (mange), to forskellige spande eller boldkurve, kegler

Lav et hold med fire elever og stil dem op på række til en stafet. Bogstaverne lægges i en bunke og ca. 25 meter derfra står underviseren med to spande eller kurve - en til konsonanter og en til vokaler.

De første elever i rækken løber hen og trækker et kort med et bogstav, løber ned til spandene og viser underviseren sit kort og hvilken spand det skal i. Bliver det godkendt, så lægges kortet i spanden og eleven løber ned og sender næste elev afsted. Er det forkert, løber man ned og henter et nyt bogstavkort og prøver igen.

Når alle elever på holdet har lagt et kort i spanden, skal alle på holdet trække et bogstavkort. Holdet skal nu lave et ord af de trukne kort. Holdet er færdig, når de har dannet et ord.

Udvikling:

- Længere afstand
- Trække flere bogstavkort til sidst
- Krav til det stavede ord f.eks. længde, ting, ordklasse eller lign.

Stavebane

Træner: Stavning

Årgang: 0. - 3. klasse - Eleverne arbejder i par eller hold

Materialer: Bogstavkort, ordkort

Eleverne skal stave ord ved at løbe rundt i en handlebane, hvor der er placeret et bogstav ved forskellige forhindringer, f.eks. en gynge (A), en bænk (B), en rutchebane (E).

En elev fra holdet trækker et ordkort og læser det op for de andre. Der står f.eks. ordet "ABE".

De andre på holdet skal nu stave ordet ved at løbe igennem stavebanen ved de rigtige bostaver (forhindringer). Når de skal stave til ABE så skal de altså først under gynge, (A) over bænken (B) og ned af rutchebanen (E).

Udvikling:

- Tid
- Konkurrence mod andre hold
- Sværere ord

Broløb

- Træner: Grammatik eller andre emner
Årgang: 0. - 3. klasse – Eleverne arbejder i par
Materialer: Opgavekort, resultatark og blyant, kegler, veste eller lignende

Med keglerne markeres en bane med to endeområder, en tydelig midte samt en indsnævring på midten. Fortæl historien om at det er to lande som er delt af en flod, som kun kan krydses via en smal bro.

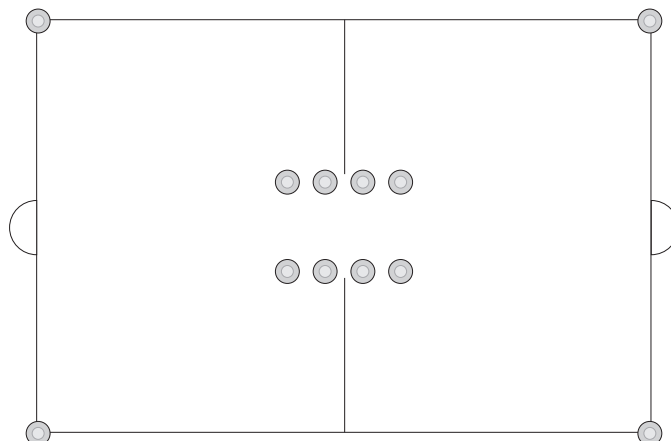
Hvert par får udleveret et resultatark med en masse svarfelter, som skal udfyldes ved at finde og løse opgaver. Under hver kegle i endeområderne lægges et opgavekort som alle par skal løse. Skriv et nummer på opgavekortet, som passer til svarfelterne på resultatarket. Tilpas opgaverne under keglerne til emne og niveau, f.eks. ordklasser, rigtig stavemåde, 120 ord, grammatik, genre-træk o.s.v.

Der vælges et par der starter som fangere. De skal fange de andre par før de kommer over broen. Er et par kommet over broen, så må de ikke fanges. Hvis et par fanges, så byttes der, og det fangede par bliver nye fangere (hav en vest eller mærkebånd til fangerne).

Det gælder nu for parrene om, at få løst alle opgaverne, men de må kun løse en opgave af gangen i hver ende. Når man har løst en opgave, skal parret sammen løbe ned til den anden ende og løse en ny opgave. Broen skal krydses på vejen, og de skal undgå at blive fanget af fangerholdet. Parrene skal holde i hånd mens de løber, også fangerparret.

Udvikling:

- Fangere overtager resultatarket fra dem de fanger.
- Sværhedsgrad på opgaverne
- Ændre på rammerne: Længere bane, smallere bro, flere fangere o.s.v.



Stavestjernen

Træner: Grammatik eller andre emner

Årgang: 0. - 3. klasse – Eleverne arbejder alene

Materialer: Bogstavkort, terninger samt 7 kegler nummereret med numrene 1-6 og en neutral kegle (evt. anderledes farve).

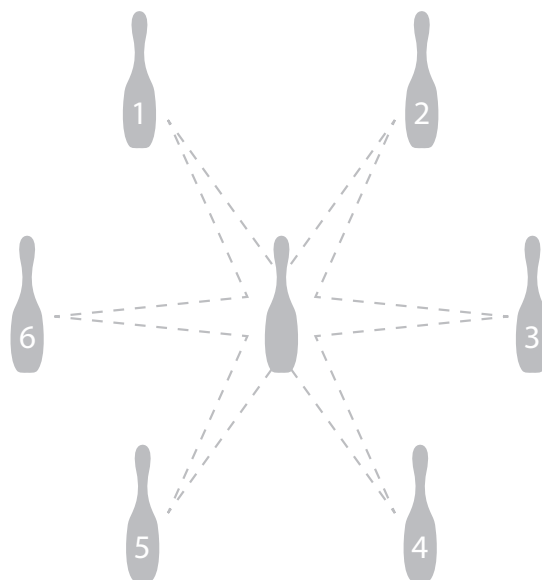
De 7 kegler placeres i en "stjerne" med tallene 1-6 i spidserne, og en kegle uden nummer i midten. Læg sedler med alle alfabetets bogstaver under hver af keglerne fra 1-6. Ved keglen i midten lægges en terning.

På skift kaster eleverne terningen. Slår de en 1'er løber de ud til kegle 1 og trækker et kort med et bogstav. Så løber de retur til keglen på midten, slår igen, og løber ud og henter et nyt kort ved den kegle som terningen viser. Slår man det samme tal 2 gange løbes der ud til samme kegle flere gange.

Spillet fortsætter indtil man har samlet tilstrækkeligt med bogstaver til at danne et ord. Hvem kan lave et ord hurtigst?

Udvikling:

- Længste ord
- Par eller hold
- Stave ord fra forskellige ordklasser
- Skift bogstaver ud med ord og billeder og lave sætninger.
- Som billedlotteri



Ordslange

Træner: Sammensatte ord

Årgang: 0. - 3. klasse – Eleverne arbejder sammen i grupper af 5-10 elever.

Materialer: Ingen

Hvem kan lave de længste rækker?

En elev begynder rækken ved at sige f.eks. "Hest" og placere sig fysisk, så der er plads til en række bagved. Næste elev siger f.eks. "Hestevogn" og stiller sig bagved den første elev. Næste elev siger "Hestesko" og stiller sig bagved de to første, o.s.v.

Hvis der ikke kan findes flere sammensatte ord med hest, tæller man hvor lang rækken er blevet. Gruppen med den længste række får et point. Derefter startes forfra med et nyt ord.

Lav evt. ordkort til at styre hvilke ord der bliver valgt.

Variation:

- Stafet: Flyt holdets række længst ved at lave flest ord. Jo flere ord i rækken, jo længere kommer holdet. Der må gerne vælges nye ord hele tiden.
- Ordække, hvor sidste ord i de sammensatteord bruges, som ny begyndelsesord f.eks. "Hestevogn" næste ord skal starte med vogn "vognhjul", næste ord "hjulkasse" o.s.v.

Smæk et ord

Træner: Ordklasser

Årgang: 0. - 3. klasse - Eleverne arbejder i hold

Materialer: Ordkort med navneord, tillægsord, udsagnsord og egennavne
Fluesmækkere eller avisbat (rul en avis og vikl gaffatape omkring)

Eleverne deles i fire hold som stilles op på rækker. Hvert hold udstyres med en fluesmækker eller et avisbat. På tavlen placeres skilte med de forskellige ordklasser: navneord, tillægsord, udsagnsord og egennavne.

Læreren siger et ord og den elev, der står først i hver række skal løbe frem og smække den rigtige ordklasse. Den der først klasker på det rigtige svar, får et point til sit hold.

Variation:

- Større afstand.
- Lukkede øjne, hvor holdet skal dirigere til den rigtige svar og hvor der skal smækkes
- Lad holdene på skift sige et ord, er det ikke en af de rigtige ordklasser koster det et point
- Genretræk

Bogstavfange

Træner: Bogstaver og stavning
Årgang: 0. - 3. klasse - Eleverne arbejder alene
Materialer: Bogstavkort og kegler

Bogstavfange er en fangeleg (tik), hvor alle må fange alle. Marker en bane med keglerne.

Hver elev skal trække et bogstavkort og er klar til at undgå at blive fanget. Bliver man fanget (tikket) af en af de andre elever, så skal man aflevere sit bogstavkort. Den elev som har fået et ekstra kort gemmer det, og kan ikke miste det igen. Den elev som har mistet sit kort, løber over og trækker et nyt.

Legen er færdig når eleverne f.eks. kan stave ord ord på min. 5 bogstaver.

Udvikling:

- Tid
- Når alle bogstavkort er taget, så skal der dannes det længste ord
- Man får alle bogstavkort, når man fanges.

Støvsuger med ordklasser

Træner: Ordklasser

Årgang: 0. - 3. klasse - Eleverne arbejder alene

Materialer: Kegler

Lav en bane med fire hjørner med keglene. I hver hjørne laves et lille ordklasseområde, hvor der er helle. De fire hjørner inddeles i ordklasser: navne-, udsagns-, tillægsord samt egennavne.

Der er en fanger (støvsuger) som skal prøve at fange alle nullermændene (klassekammerater). Bliver man fanget bliver man hjælpestøvsuger.

Underviseren råber et ord, og alle nullermænd skal nu løbe over til det rigtige ordklassehjørne, uden at blive fanget af støvsugeren/hjælpestøvsugerne. Stiller man sig i det forkerte hjørne, skal man løbe over til det rigtige.

Den elev (nullermand) som sidst står alene tilbage har vundet.

Staveløb

Træner: Stavning

Årgang: 0. - 3. klasse - Eleverne arbejder i par eller hold

Materialer: Brikker med bogstaver (farvet karton) og kegler

Tidsramme: ca. 45-60 min.

Staveløb er et stjerneløb, men kan også laves som et almindeligt o-løb.

Skriv en sætning med det antal bogstaver som passer til målgruppen f.eks. "Jeg elsker slik"
...15 brikker = 13 med bogstaverne og to mellemrum. Flere og sværere ord og sætninger alt efter elevernes niveau.

Brikkerne skrives på forskelligt farvet karton. Hvert hold får en farve, så de kan finde deres brikker på posterne. Brikkerne spredes ud på forskellige poster i området. Posterne markeres med keglerne. Hvert hold får deres egen base og skal nu på skift løbe ud og hente brikker. Løbslederen hjælper med hvor de forskellige poster er placeret f.eks. "post 3. er placeret ved legetårnet i skolegården" eller lign.

Holdet skal nu prøve at danne sætningen, mens de henter brikker... men kun en brik af gangen. Når et hold tror de har lavet sætningen, kontrolleres det og hvis det er rigtig noteres tiden. Er det forkert skal de fortsætte. Når alle er færdige sammenlignes alle holds tider.

Variation:

- Bogstavsrikkerne medbringes mens hele holdet løber.
- Opgaven kan også være at lave så mange forskellige ord eller sætninger som muligt af de hentede brikker.